

ภูมิอากาศจังหวัดนครนายก

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดนครนายก ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 14 องศาเหนือ และลองจิจูดที่ 101 องศาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานคร 105 กิโลเมตร มีพื้นที่ 2,122 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดสระบุรี และจังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดสระบุรี และปทุมธานี

ภูมิประเทศทั่วไป

สภาพโดยทั่วไปเป็นที่ราบ ทางตอนเหนือและตะวันออกเป็นภูเขาสูงชันในเขตอำเภอบ้านนา อำเภอเมือง-นครนายก และอำเภอปากพลี ส่วนหนึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ซึ่งเป็นเขตรอยต่อกับอีก 3 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี นครราชสีมา และปราจีนบุรี ซึ่งมีเทือกเขาติดต่อกับเทือกเขาตองพญาเย็น มียอดเขาสูงที่สุดของจังหวัดคือยอดเขาเขียวมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,351 เมตร ส่วนทางตอนกลางและตอนใต้เป็นที่ราบอันกว้างใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของที่ราบสามเหลี่ยมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่เรียกว่า “ที่ราบกรุงเทพ” ลักษณะดินเป็นดินปนทรายและดินเหนียวเหมาะแก่การ ทำนา ทำสวนผลไม้ และการอยู่อาศัย

ลักษณะอากาศทั่วไป

จังหวัดนครนายก อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ลมนี้พัดพาความหนาวเย็นจากประเทศจีนเข้ามาสู่ประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดนครนายกประสบกับสภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมในช่วงฤดูฝนประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งพัดจากทิศตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่และเป็นลมที่พัดผ่านทะเลนำความชื้นและไอน้ำเข้าสู่จังหวัด ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกโดยทั่วไป

ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย สามารถแบ่งฤดูกาลของจังหวัดนครนายกได้เป็น 3 ฤดูดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่ในบางปีฤดูหนาวของจังหวัดนครนายกอาจล่าช้าไปบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ถ้าความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่ลงมาช้าอากาศก็จะหนาวเย็นช้าฤดูหนาวของจังหวัดนี้อาจจะเริ่มในราวเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์และสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้จะมีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออก ทำให้อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกทั่วไป

อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกที่อยู่ลึกเข้าไปในแผ่นดินจึงมีอากาศร้อนมากกว่าจังหวัดที่อยู่บริเวณชายฝั่งและในฤดูหนาวก็มีอากาศหนาวมากกว่าเช่นกัน โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 28.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.9 องศาเซลเซียส สำหรับอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยคือ 23.8 องศาเซลเซียส

ฝน

สำหรับฝนที่ตกในจังหวัดนครนายกส่วนใหญ่เป็นฝนที่เกิดในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อมูลปริมาณฝนเฉลี่ยของสถานีฝนอำเภอของจังหวัดนครนายกระหว่าง พ.ศ.2519-2543 พบว่าพื้นที่บริเวณอำเภอเมืองนครนายกมีฝนมากกว่าพื้นที่บริเวณอื่น คือมีปริมาณฝนรวมตลอดทั้งปีประมาณ 1800 มิลลิเมตร สำหรับพื้นที่ของอำเภอบ้านนา ปากพลี และองครักษ์มีปริมาณฝนรวมทั้งปีประมาณ 1500 มิลลิเมตร โดยเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายน

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดนครนายกส่วนมากไม่มีความรุนแรงถึงขนาดพายุโซนร้อน เป็นเพียงพายุดีเปรสชัน ซึ่งทำให้เกิดฝนตกหนักและมีน้ำท่วมได้ในบางแห่ง พายุดีเปรสชันที่เคยเคลื่อนผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดนครนายกเป็นพายุที่มีถิ่นกำเนิดจากทะเลจีนใต้เป็นส่วนใหญ่ และมีบางส่วนที่เกิดทางมหาสมุทรแปซิฟิกด้านตะวันตก โดยเคลื่อนตัวผ่านมาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

จากสถิติในคาบ 66 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 - 2559 พบว่ามีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านจังหวัดนครนายกทั้งหมด 5 ลูก ซึ่งขณะที่เคลื่อนที่ผ่านมีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชันทั้งหมด โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนกรกฎาคม 1 ลูก (2797) เดือนกันยายน 2 ลูก (2515, 2528) เดือนตุลาคม 1 ลูก (2503) และเดือนพฤศจิกายน 1 ลูก (2510)

ที่ตั้งสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดนครนายก

เนื่องจากจังหวัดนครนายกไม่มีสถานีอุตุนิยมวิทยา จึงใช้ข้อมูลของสถานีอุตุนิยมวิทยาปราจีนบุรีซึ่งเป็นสถานีใกล้เคียงเป็นข้อมูลอ้างอิงในการสรุปลักษณะภูมิอากาศ

- หมายเหตุ
- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล (อ้างอิง สถานีอุตุนิยมวิทยาปราจีนบุรี) คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 - 2553
 - สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 - 2559

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา

กรมอุตุนิยมวิทยา

มิถุนายน 2560